C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 21rji-676/2025 Judecătoria Orhei, sediul Rezina
1-24032965-03-21r-28052025 Judecător: Eugeniu Russ

D E C I Z I E
În numele Legii

30 octombrie 2025 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord
În componența:
Președintele completului, judecătorul: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Aurelia Andronache și Ludmila Iarmaliuc

judecând în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul directorului Penitenciarului nr. 17 Rezina, Veaceslav Dascal, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 aprilie 2025, adoptată în limitele cererii condamnatului Pascari Andrei privind transferul din regim comun de detenție în regim înlesnit,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de actele cauzei, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

La data de 26.03.2024 în adresa Judecătoriei Orhei, sediul Rezina a parvenit cererea condamnatului Pascari Andrei privind obligarea administrației Penitenciarului nr. 17 Rezina în vederea transferului din regim comun de detenție în regim înlesnit, în temeiul art. 257^1 alin. (4) Cod de executare.

În motivarea plângerii a indicat că, la data de 13.03.2024 în cadrul Comisiei Penitenciarului nr.17 Rezina au fost examinate materialele privind posibilitatea transferării lui de la regim comun la regim înlesnit de deținere, iar în urma examinării comisia a hotărât de a aproba raport de evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei şi despre comportamentul condamnatului şi a refuza transferul de la regim comun la regim înlesnit de

detenție, deoarece este prematur pentru transferul în regim înlesnit, deoarece real din momentul intrării în penitenciar este de peste 13 ani.

Însă, nu este de acord cu decizia adoptată pe caz din motiv că la emiterea hotărârii Comisia penitenciarului, nu a constatat şi elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, iar concluzia şi soluția membrilor comisiei a fost adoptată în contradicție cu circumstanțele cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept. Mai mult, Comisia nu a dat o apreciere critică la probele prezentate, în ceea ce privește termenul executat efectiv din pedeapsa de condamnare, fiind la moment actual de peste 23 de ani (conform datelor din dosarului personal).

În această ordine de idei, consideră că examinarea cererii privind posibilitatea transferării condamnatului de la regim comun la regim înlesnit de deținere nu a fost desfășurată conform legii, deoarece contravine prevederilor art.257[1] alin. (4) Cod de executare (în vigoare din 13.02.2024), textul normei vizate prevede că „condamnatul la detențiune pe viată se transferă în regim înlesnit după 20 de ani de executare a pedepsei dacă, la acel moment, a realizat toate acțiunile planificate în planul individual de executare a pedepsei pentru perioada respectivă, cu excepția cazului când neexecutarea nu îi poate fi imputată. În regim înlesnit, suplimentar prevederilor alin. (3), condamnații pot avea întâlniri nelimitate cu colaboratorii serviciului de probațiune care îşi desfășoară activitatea în raza teritorială a instituției penitenciare, de asemenea beneficiază de dreptul la o întrevedere de lungă durată pe trimestru, în condițiile al.(3), cu o durată de până la 48 de ore".

Consideră condamnatul că, în cazul său la moment, art. 257[1] alin.(4) Cod de executare prevede o singură condiție pentru realizarea transferului condamnatului la detențiune pe viață din regim comun în regim înlesnit şi anume executarea efectivă a termenului pedepsei de peste 20 ani, care îi dă posibilitatea solicitării schimbării regimului de detenție.

Conform ultimului raport de evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei, alte împiedicări și restricții nu au fost stabilite de Comisia penitenciarului. Argumentele expuse de Comisia Penitenciarului nr.17 Rezina sunt lipsite de substanță obiectivă. Comisia penitenciară nu a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt şi de drept, în consecință hotărârea emisă la data 13.03.2024 şi ordinul nr. 23 prin care s-a dispus refuzul privind transferul său de la regim comun la regim înlesnit de detenție, este o soluție ilegală şi neîntemeiată.

Acte de procedură:

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 28.06.2024 s-a admis plângerea condamnatului Pascari Andrei, și s-a obligat administrația

Penitenciarului nr.17 Rezina să efectueze transferul condamnatului Pascari Andrei de la regimul comun la regimul înlesnit de detenție.

Ulterior, prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Bălți din 09.10.2024, s-a admis recursul declarat de Directorul Penitenciarului nr.17 Rezina, Dascal Veaceslav, împotriva încheierii judecătorului de instrucție al Judecătoriei Orhei Sediul Rezina din 28.06.2024, prin care s-a admis plângerea condamnatului Pascari Andrei, cu obligarea administrației Penitenciarului nr. 17 Rezina să efectueze transferul condamnatului Pascari Andrei de la regimul comun la regimul înlesnit de detenție și s-a dispus rejudecarea cauzei, în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 03.12.2024, s-a declinat competența Judecătoriei Orhei, sediul Rezina de la examinarea plângerii depuse de condamnatul Pascari Andrei privind transferul lui din regim comun în regim înlesnit de detenție, conform art. 257^1 alin. (4) Cod de executare, în favoarea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, deoarece competența îi revine prin lege.

S-a transmis pentru examinare plângerea depusă de condamnatul Pascari Andrei, după competență la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20.02.2025, s-a declinat competența teritorială în favoarea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina la examinarea cererii semnate de condamnatul Pascari Andrei, cu privire la alte chestiuni prevăzute de lege, care apar în procesul executării pedepselor de către condamnați, deoarece competența îi revine prin lege.

S-a transmis pentru examinare Judecătoriei Orhei, sediul Rezina cererea semnată de condamnatul Pascari Andrei, cu privire la alte chestiuni prevăzute de lege, care apar în procesul executării pedepselor de către condamnați.

Rejudecând cauza în fond, prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 aprilie 2025 a fost admisă cererea condamnatului Pascari Andrei, fiind obligată administrația Penitenciarului nr.17 Rezina să efectueze transferul condamnatului Pascari Andrei de la regimul comun la regimul înlesnit de detenție.

Exercitarea căilor de atac:

Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 aprilie 2025, directorul Penitenciarului nr. 17 Rezina, Veaceslav Dascal, a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii condamnatului Pascari Andrei privind transferul din regim comun de detenție în regim înlesnit.

În motivarea recursului s-a invocat că, conform art. 257^1 alin. (4) Cod de executare, transferul unui condamnat la detențiune pe viață din regim comun în regim înlesnit este permis doar după executarea efectivă a 20 de ani de pedeapsă

și realizarea tuturor acțiunilor planificate în planul individual de executare a pedepsei, cu excepția cazurilor în care neexecutarea nu îi este imputabilă.

La caz, se relevă că durata efectivă a pedepsei executate de către Pascari Andrei în penitenciar este de aproximativ 14 ani 7 luni (calculată de la data reținerii, 18.08.2010, până la 31.03.2025). Or, deși prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, din 11.08.2022, această a redus pedeapsa reducere cu 3446 zile (aproximativ 9 ani şi 5 luni) pentru condiții de detenție contrare art. 3 CEDO, nu echivalează cu executarea efectivă a pedepsei în penitenciar, cerință expresă a legii.

Astfel, se învederează că instanța a interpretat eronat efectul remediului compensatoriu, considerând că perioada formală executată (aproximativ 24 de ani) îndeplinește pragul de 20 de ani, ignorând cerința executării reale. Comisia penitenciarului, prin procesul-verbal nr. 06 din 13.03.2024, a concluzionat că transferul condamnatului Pascari Andrei în regim înlesnit este prematur, având în vedere că durata reală a executării pedepsei (peste 13 ani la momentul evaluării) este sub pragul legal de 20 de ani.

Mai mult, se indică că comportamentul şi gradul de pericol al condamnatului necesită o monitorizare suplimentară pentru a confirma îndeplinirea obiectivelor din planul individual de executare a pedepsei, însă instanța nu a luat în considerare această evaluare obiectivă, circumstanțelor bazată pe prevederile art. 219 din Codul de executare, şi a adoptat o soluție contrară cauzei.

La fel, se menționează că instanța a făcut referire la decizia Curții Constituționale nr. 19 din 15.02.2022, care prevede că persoanelor compensatorii din art. 473^4 alin. (4) şi (5) din Codul de procedură penală pot fi incidente în cazul condamnate la detențiune pe viață. Totuși, această decizie nu modifică cerința legală a acordată executării prin efective a 20 de ani în penitenciar, așa cum prevede art. 257^1 alin. (4) Cod de executare, or, remediul compensatoriu nu substituie timpul real petrecut în detenție, iar instanța a aplicat această normă, ajungând la concluzia că Pascari Andrei îndeplinește condițiile pentru transfer.

Argumentele părților:

Potrivit prevederilor art. 447 alin. (1), (2) Cod procedură penală recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. **(2)** Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului și a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

În termenul stabilit, în adresa instanței de recurs a parvenit referința condamnatului Pascari Andrei, prin care s-a solicitat respingerea recursului formulat de directorul Penitenciarului nr. 17 Rezina, Veaceslav Dascal, ca fiind

neîntemeiat și nefondat, cu menținerea fără modificării a încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29.04.2025.

Aprecierea instanței de recurs:

Verificând argumentele invocate de recurent în raport cu materialele prezentate instanței de recurs, Colegiul penal consideră necesar de a admite recursul directorului Penitenciarului nr. 17 Rezina Veaceslav Dascal, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 aprilie 2025, cu casarea încheierii în cauză, rejudecată cauza cu adoptarea unei noi hotărîri, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: admite recursul, casînd hotărîrea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărîri.

În conformitate cu prevederile art. 469 alin. (1) pct. 18) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează alte chestiuni prevăzute de lege care apar în procesul executării pedepselor de către condamnaţi.

Potrivit art. 471 alin. (1) Cod de procedură penală, chestiunile specificate la art.469 alin.(1) pct.5), 11) şi 14) se soluționează de către judecătorii instanţei de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) şi 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art.266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)–9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), şi raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.

La caz, Colegiul reține că potrivit art. art.257 alin. (1), (2), Cod de executare, detențiunea pe viață constă în izolarea condamnaților de ceilalți condamnați, într-un sector specializat al penitenciarelor de tip închis, în condițiile stabilite de

prezentul cod şi de Statutul executării pedepsei de către condamnați. **(2)** Pedeapsa detențiunii pe viață se execută în trei regimuri de deținere: inițial, comun şi înlesnit.

Potrivit prevederilor art. 257^1 alin. (4) Cod de executare, condamnatul la detențiune pe viață se transferă în regim înlesnit ***după 20 de ani de executare a pedepsei*** dacă, la acel moment, ***a realizat toate acțiunile planificate în planul individual de executare a pedepsei pentru perioada respectivă***, cu excepția cazului când neexecutarea nu îi poate fi imputată. În regim înlesnit, suplimentar prevederilor alin. (3), condamnații pot avea întâlniri nelimitate cu colaboratorii serviciului de probațiune care își desfășoară activitatea în raza teritorială a instituției penitenciare, de asemenea beneficiază de dreptul la o întrevedere de lungă durată pe trimestru, în condițiile alin. (3), cu o durată de până la 48 de ore.

Din interpretarea logică a normei precitate, Colegiul penal statuează că pentru a beneficia de facilitatea transferului condamnatului pe viață din regim comun de detenție în regim înlesnit, urmează a fi întrunite cumulativ două condiții esențiale, și anume: după executarea a 20 de ani din pedeapsă; realizarea tuturor acțiunilor planificate în planul individual de executare a pedepsei pentru perioada respectivă.

În raport cu materialele cauzei, Colegiul penal menționează că, Pascari Andrei a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, din 04.12.2014, în baza art. 145 alin. (2) lit. b), i), j), g) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu detențiunea pe viață, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chișinău din 21.09.2015, sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, din 04.12.2014 a fost casată parțial, în partea stabilirii pedepsei şi pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Pascari Andrei, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin.(2) lit. b), i), j), g) Cod penal, a fost stabilită o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 20 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. Conform art.385 alin.(4) Cod de procedură penală, pedeapsa stabilite sub formă de 20 ani închisoare a fost redusă cu 01 (un) an, pentru încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei penale, fiindu-le stabilite pedepse de 19 ani închisoare, pentru fiecare, cu executarea lor în penitenciar de tip închis.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 14.06.2016, recursurile ordinare declarate de către apărarea au fost respinse ca inadmisibile, iar recursurile ordinare declarate de către acuzatorul de stat şi de către apărătorul succesorului părții vătămate au fost admise în latura penală, casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21.09.2015 şi menținută sentința Judecătoriei Rîșcani,

mun. Chișinău din 04.12.2014. În rest, dispozițiile deciziei instanței de apel au fost menținute.

Implicit, Colegiul penal reține că Pascari Andrei a fost reținut la data de 18.08.2010, data respectivă constituit și data începerii termenului executării pedepsei.

În conformitate cu art. 219 alin. (2), (4) Cod de executare, există trei regimuri de deținere: inițial, comun şi de resocializare, iar în privința condamnaților la detențiune pe viață: inițial, comun şi înlesnit. Particularitățile fiecărui regim de deținere sînt stabilite de prezentul cod. **(4)** Transferarea condamnatului dintr-un regim de deținere într-un alt regim de deținere, în cadrul aceluiași penitenciar, se efectuează în temeiul hotărârii comisiei înființate în penitenciar, din a cărei componență fac parte reprezentanți ai administrației penitenciarului, ai autorității administrației publice locale, ai asociațiilor obștești, specialiști în domeniul psihologiei şi, după caz, alte persoane. În cazul minorilor, în comisie vor fi incluși şi reprezentanți ai autorității tutelare. Modul de constituire şi competența comisiei menționate sînt stabilite în Statutul executării pedepsei de către condamnați.

În acest context se ține că, potrivit pct. 445 al Statutului executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărîrea Guvernului, nr. 583 din 26.05.2006, *Comisia penitenciarului este creată şi funcţionează în conformitate cu prevederile alin. (4) art. 219 al Codului de executare şi activează în baza regulamentului propriu, aprobat prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor*.

Pct. 449 al Statutului executării pedepsei de către condamnați, Comisia penitenciarului este competentă: ***să soluționeze probleme cu privire la transferul condamnatului dintr-un regim în altul al aceluiași penitenciar***.....

Subsecvent, se evidențiază că fiind deținut în Penitenciarul nr. 17 Rezina, condamnatul Pascari Andrei s-a adresat cu cererea privind transferul din regim comun de detenție în regim înlesnit la Comisa penitenciarului, prin ce a fost respectată procedura prealabilă.

Potrivit extrasului din procesul-verbal nr. 6 al Comisiei Penitenciarului nr. 17 Rezina din 13.03.2024, cererea condamnatului Pascari Andrei privind transferul din regim comun de detenție în regim înlesnit a fost respinsă din motivul neîndeplinirii condiției minime de 20 de ani, de executare a pedepsei prevăzută la art. 257^1 alin. (4) Cod de executare.

În acest context, Colegul penal lecturând încheierea recurată în raport cu argumentele recursului, constată că prima instanță în mod pripit și neîntemeiat a dispus admiterea cererii condamnatului privind transferul din regim comun de detenție în regim înlesnit, or, după cum s-a reiterat supra, condamnatul Pascari Andrei nu întrunește condițiile cumulative prevăzute la art.257^1 alin.(4) Cod de

executare în vederea dispunerii transferului din regim comun de detenție în regim înlesnit.

La acest capitol, Colegiul penal cu *titlu secund*, stabilește că condamnatul Pascari Andrei, la situația din 13.03.2024, *data ședinței Comisiei penitenciarului, a executat 13 (treisprezece) ani 06 (șase) luni 25 (douăzeci și cinci) zile,* iar la data examinării prezentei cauze în ordine de recurs, a executat aproximativ doar 15 (cincisprezece) ani 03 (trei) luni, *din termenul de 20 de ani necesar pentru aplicarea mecanismului respectiv*.

În această ordine de idei, Colegiul penal menționează că prima instanță ***în mod eronat a conchis că la aplicarea mecanismului respectiv urmează a se ține cont de executarea efectivă*** a termenului pedepsei de 20 de ani, la calcularea căruia urmează a se include și perioadă redusă prin reglementările compensatorii reglementate la art. 473[1] alin. (4) și (5) Cod de procedură penală, or, legiuitorul la art.257[1] alin.(4) Cod de executare nu operează cu noțiunea *„executarea efectivă”*, ci cu termenul de *„după executarea a 20 de ani din pedeapsă”,* ceea ce în esență constituie o *„executare reală”*, spre deosebire de mecanismele prevăzute la art. 91 și art. 92 Cod penal, unde legiuitorul operează cu termenul „executarea efectivă”.

Cu *titlu de terțio*, Colegiul penal menționează că instanța inferioară în mod eronat a conchis că Pascari Andrei a realizat toate acțiunile planificate în planul executării pedepsei pentru perioada respectivă, or, din raportul de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului, se constată indubitabil că Pascari Andrei nu a realizat programul de instruire generală și profesională planificat pentru perioada anului 2024 din motive dependente de voința acestuia, care prin cerere scrisă a invocat că nu are nevoie de acestea. Astfel, se atestă că faptul nerealizării integrale a Programului individual de executare a pedepsei nu se datorează administratei instituției penitenciare, ci comportamentului deviant al condamnatului.

În atare circumstanțe, Colegiul penal constată că condamnatul Pascari Andrei nu întrunește condițiile cumulative prevăzute la art.257[1] alin.(4) Cod de executare în vederea admiterii transferului din regim comun de detenție în regim înlesnit, din care motive cererea condamnatului urmează a fi respinsă ca nefondată.

Pe motivele expuse mai sus, Colegiul penal va admite recursul directorului Penitenciarului nr. 17 Rezina, Veaceslav Dascal, cu casarea integrală a încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 aprilie 2025, rejudecarea cauzei și emiterea unei hotărâri noi potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

În conformitate cu prevederile 449 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr. 17 Rezina, Veaceslav Dascal, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 aprilie 2025, adoptată în limitele cererii condamnatului Pascari Andrei privind transferul din regim comun de detenție în regim înlesnit, se admite, cu casarea integrală a încheierii contestate, rejudecarea cauzei și emiterea unei hotărâri noi după cum urmează:

Cererea condamnatului Pascari Andrei privind transferul din regim comun de detenție în regim înlesnit, se respinge ca fiind nefondată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului: **Judecător:** **Judecător:**